Cel mai vechiu zodiac românesc: Rudejnița Popei Ion Românul (1620).

Cărțile de prevestire, care pretind că desvălue tainele viitorului, soarta omului și schimbările ce se vor petrece pe fața pământului după mersul constelațiilor cerești — cărți care își au originea lor îndepărtată în credințele astrologice ale Asirienilor — au pătruns de timpuriu în literatura noastră veche.

Cea dintâiu carte ieșită din tiparnița instalată la Alba Iulia, cu materialul adus din tipografiile muntene ale lui Mateiu Basarab, de către Vlădica Ghenadie al Ardealului, cuprinde, după cum a arătat d-l N. Drăganu, care a semnalat-o[1], alături de câteva texte religioase, o Pashalie și 2 cărți de prevestire: *Gromovnicul* și *Trepetnicul*.

Cartea a fost tipărită, după toate probabilitățile, în 1639. Texte de prevestire circulau însă, în literatura noastră, înainte de această dată. Dovada ne-o înfățișează *Rojdanicul* sau *Rujdenița*, copiată în anul 1620, în satul Sâmpetru din Ardeal. Rojdanicul, sau cum i s'a zis mai târziu *Zodiacul*, este cartea care prevede caracterul și viitorul omului după luna sau după constelația în care s'a născut.

Textul „Rujdeniței" se află, precum se știe, în așa numitul Codex Neagoeanus, un manuscript în 8°, a cărui descriere amănunțită, am dat-o după d-l I. Bianu[2], în lucrările mele anterioare asupra Alexandriei. Cred inutil să mai insist asupra ei. Mă mărginesc aci să reamintesc numai notele în care copistul ne vorbește, în diferitele părți ale textului, despre el și munca lui:

F 76. v.: **вѣ нашемѹ славѣ и дрѣжавѣ вѣ прѣмногы вѣкы и вѣ вѣкы вѣкомь ѧмінь. вѣ да прости трѹдившѣ: младо поп Іѡн влахъ.**

Adecă: Dumnezeului nostru slavă și putere, în multe veacuri și în veci de veci amin. Dumnezeu să ierte pe cel ce s'a trudit, pe tânărul popă Ion Românul.

[1] In *Anuarul Institutului de Istorie Națională* din Cluj, I (1921—1922), Cluj, 1922, p. 161 și urm.

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

F. 77 r. Cu mila lu Dumnăzău, sfârşitu eu, popa Ion din Sânpietru, *această carte să chiamă Alixandrie* мѣць *Cireşeriu. Să începă în* 15 zile *şi să sfârşi în luna lu* Agust 4 zile, Въ лет 7128, *în zilele lui Bettian Gabor craiu. Şi cine va cetì aice şi va aflà greşită au cuvântŭ neplin, au netocmit, să nu mă blăstemaţi, ce ziceţi,* bu da prosti, *cum şi voi să fiţi ertaţi la zua de judeţŭ, că am scris în grabă. Aminĕ.*

F. 126 v — 127 r. v. Din voe tatălui şi cu ajutoriul fiiului şi cu săvârşitul duhului svântŭ.

Adecă cu multŭ greşit şi ticălos, popa Ion din sat din Sânpetru, *scriş această carte ce să cheamă Alixandrie şi cu Darovanie; şi mă usteniu câtŭ putuiu; şi o scriş să cetească şi socotească bine ce este împărăţie cestii lumi deserte şi mângănoasă. Printr'ace domneavoastră încă vă rog pre toată fire de om, cui Dumnezău o va da această carte a cetì sau a scrie, socotiţi şi mai bine ce voiu fi greşit sau cuvântŭ nesfârşit sau slovă neîmplută, iar domneavoastră să deregeţi şi să nu mă blestemaţi, ce să ziceţi: Dumnezău erte. Să vă erte şi pre voi Dumnezău la înfricatulŭ judeţŭ, cândŭ va zice viniţi blagosloviţii de părintele mieu de moştiniţi împărăţie ce-am gătitŭ voa, din începutu lumiei, ce tu milostivŭ Domnŭ Isus Hristos acea ne dă. Aminĕ.*

Începu-să a să scrie această carte, ce să cheamă Alixandrie, în luna lu Cireşeriu, 15 zile; *şi să sfârşi în luna* Făurariu în 15 zile.

Въ лѣт, ѕврки; wт рⷭ҃ж хⷭ҃а ѧхкв, кроуг слнцѕ зѕ. а лѣни҃р, злато число г, темелиіе г, оу село еже глаголетсѧ симпетроу зач вонць.

Adecă: în anul 7128; *de la naşterea* lui Hristos 1622; *cercul soarelui 16 al lunii 3, numărul de aur 3, temelie 3; în satul ce se numeşte* Sâmpetru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul dela naşterea lui Hristos este calculat greşit. El trebue corectat în 1620, precum am arătat în lucrarea: *Alexandria în literatura românească*, Buc. 1916, p. 14.

Textul „Rujdeniţei" se află copiat pe foile 137—141

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

bizantin, cu luna: *Răpciune* = Septembre. Cuprinde încă cele 3 luni următoare, până la *Indrele* (= Decembre) inclusiv; foile cu restul de 8 luni — deci trei pătrimi din materie — s'au pierdut.

Textul este scris cu cerneală neagră spălăcită; numele lunilor cu cerneală roşie. In cuprinsul fiecărei luni, materia capitolului este grupată în 2 paragrafe distincte: primul, conţinând prezicerile privitoare la soarta băieţilor; al doilea, prevederile privitoare la viitorul fetelor. Litera iniţială a fiecărui paragraf, sau de cele mai multe ori cuvintele începătoare: *„De va naşte"*, sânt de asemenea transcrise cu cerneală roşie.

Textul, prezintând interes atât din punct de vedere filologic cât şi din punct de vedere istoric literar, îl publicăm în paginele următoare, după normele statornicite prin congresul filologilor, ţinut la Cluj, în 1925: text facsimilat şi transcriere fonetică.

Manuscriptul lui Popa Ion Românul din 1620 este departe de a fi originalul primei traduceri româneşti. El este o copie defectuoasă de pe texte mai vechi — lucru care de altfel se poate vedea uşor, din numeroasele lacune: *întreruperi de text*, pe care noi le notăm în transcrierea noastră cu puncte de suspensie.

Când şi *unde* s'a tradus textul — sânt probleme, pe care — în lipsa oricărui alt criteriu, numai studiul limbii ne-ar ajuta să le descifrăm.

Limba textului.

I. Fonetismul.

a) Vocalism.

A

Î accentuat, rezultat din *a* + *n* urmat de *i* apare nediftongat în *ii*, în cuvântul: *mâni* 139 v.

Î, rezultat din *a*, urmat de *m* + consoană se menţine în cuvintele *îmble* 138 r; *îmblător* 137 r.

Ă final neaccentuat este păstrat în prepoziţia: *către* 137 v.

Ă neaccentuat e menţinut în cuvântul de origine slavă:

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

Ă, rezultat din *a* aton unguresc, este păstrat în verbul : *lăcui* 140 v.

Ă, după *j*, a trecut la *e* în : *grije* 140 r.

E

E după *z*, apare trecut la *ă* în : *Dumnezău.*

E, urmat în silaba următoare de *e*, este redat prin *a* în: *șarpe* 139 v.

E + *n* apare transcris prin *in* în : *tinăr* 138 v. *tinără* 138 v. *tinără* 138 r.

E trecut la *ă* în : *păntru* 140 v.

E, urmat de *n* + *consoană* trecut la *î*, s'a menținut astfel în : *întra* 138 v.

E neaccentuat este prefăcut în *ă* după *s* : *săcure* 140 v.

E neaccentuat este adesea transcris prin *i* : *fičorul* 137 r. ; *fičor* 138 r. ; *fičori* 138 r. : *primejdi* 137 v. 138 r. ; *omini* 139 v.

I

I după *r* s'a păstrat în : *riu* 140 v.

0

Este redat prin *u* în *șcupa* 137 r.

U

U final prezintă tratamente deosebite. De obiceiu este notat prin **ъ** : *dafinъ* 140 r. ; *multъ* 138; *cândъ* 138 r. ; *semn* 138 r. ; *pičiorъ* 138 r. ; *cinstitъ* 139 v.; *fičiorulъ* 139 v.; *înțeleptъ t.*

In câteva cazuri însă este notat prin **s** : *lemnu* 137 v. ; *muliu* 138 r.; *păru* 138 v.; *cându* 137 r.; 139 r.; 139 v.; 140 r.

Diftongii.

Ea, rezultat din e urmat în silaba următoare de *a*, este redus la *a* : *să margă* 137 r. ; *să slujască* 137 v. ; *să păzască* 140 v. ; *săgată* 140 v. ; *lungărață* 137 v.

Ea final apare redus la *e* : *ca ace* 137 r., 138 r. ; să nu *be* 138 r. : o frică *re* 140 v. ; de va *cre* 141 r. ; va *căde* 139 v.

Oa, rezultat din *o* urmat în silaba următoare de *a*, în genere este menținut : *toată gloata* 139 r., *pičoare* 137 r. ; *boală* 140 r.; *să moară* 139 r.; *noapte* 138 r.; *să poarte* 139 v. ; dar în câteva cazuri este transcris prin *o* [1] : *morte* 139 v. ; 140 r. ; *noapte* 138 r. ; *orecine* 140 v. ; *omini* 139 v.

[1] Nu pot considera, ca d-l Pascu, (v. *Archivum Romani-*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

b) Consonantism.

Labialele p, b, f, v sânt păstrate : *pičoare* 137 r.; ***bine*** 137 v. ; *fičorulŭ* 138 v. ; ***vie*** 137 v. ; *vită* 137 r.

J latin în genere este păstrat : *judecate* 140 v. ; găsim însă o singură dată forma : *giudecată* 138 v.

N urmat de *i*, păstrat în : *cuvinoşi* 139 r.; e căzut în : *dintâĭu* 139 v.

N, urmat de *i*, a dispărut în : *ai* 138 r., 139 v., 140 r.; o singură dată găsim cuvântul transcris : *ani* 139 v.

L păstrat în : *cărtulari* 137 r.

Grupuri de consonante.

Nt apare trecut la *mt*, în : *Sâmtă* Marie 137 v.

Sv s'a păstrat, poate subt influenţa grafiei slavone, în: *srâu'tă* 140 r. ; *svade* 140 r. ; dar *sfatului* 139 v.

II. Morfologia.

Substantivul.

Singular şi plural. Sufixul latin *-orius* s'a păstrat în terminaţiunea substantivelor : *învăţătoriu* 141 r. ; *stringătoriu* 138 v. ; *iubitoriu* 137 r. ; *muncitoriu* 141 r. ; *băutoriu* 139 v.

Substantivele neutre au păstrat forma de plural în *-ure* : *chipure* 139 r.; *lucrure* 140 v.

Articolulul.

Articolul proclitic *lui*, urmat de un nume propriu masculin, apare subt forma *lu* : *lu Hristos* 139 v.

Verbul.

La verb sânt de amintit formele : *mânce* 137 r ; dar şi *mănînce* 138 r.

Verbe, care azi sânt întrebuinţate ca reflexive, apar ca active : într'aceea lună *če'u născut* 137 r. ; *de va izbăvi de ea* 139 v.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Adverbele.

De notat formele: *de cie* 141 r. alături de: *de acie* 140 r.; *nainte* 140 v.

---

ea a fost notată chiar în regiunea Haţegului, unde presupun că s'a făcut copia, de d-l O. Densusianu în *Graiul din Ţara Haţegului*, Bucuresti, 1915, p. 22 § 23.

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

Dericarea și compunerea.

Sânt de remarcat formele: *grijiv* 137 r.; *neprietnică* 140 v.; *rămășui* 139 r.; *sănătoși* (fără prefixul în-) 138 r.; *cămatnică* 141 r. (sl. **камаТникъ**; *uleŭ de lemnŭ* 139 r.; dar și *untŭ de lemnŭ* 139 v.

III. Sintaxa.

Articolul.

Întâlnim întrebuințarea articolului enclitic, acolo unde limba literară de azi obișnuește articolul proclitic: de va naște *fiĭcorulŭ*, fi-va cinstitu 138 v.

Prepoziții.

De: „Și va dobândi o rană *de* (= din partea) altă limbă" 139 r.; „ave-va cinste mare *de* boeri și *de* domnul său" 140 v.

De cătră: „Și *de cătră* (= spre) bătrânețe, bine va vie".

Despre cu sensul lui *de super*: „*va cădea despre un cal*" 140 v.

În: „vită *în* patru pičoare" 137 r.; fi-va mic *în* stat 138 v.

Întru: „v'ave un semnŭ *întru* pičor" 138 r.

IV. Lexicul.

Elemente latine. Textul este interesant, pentrucă ne-a păstrat numirile populare ale câtorva luni. Aceste numiri, care derivă din prototipe latine, se găsesc astfel atestate, după cât știu, pentru întâiași dată, în textul nostru. Ele sânt: *Răpciune* = Septembre (< *raptio uvarum); *Brumariu* = Octombre (< Brumarius); *Brumariu Mare* = Noembre. Alte cuvinte din moștenirea latină întrebuințate în text sânt: *a vie*, a trăi. *Născutul lu Hristos* = Crăciunul.

Element grecesc vechiu (?) *Îndrele* = Decembre, (< Ἀνδρέας).

Elemente slave: *Bogorodița* (< sl. **богородица** = Născătoarea lui Dumnezău), *Rujdeniția*, titlul cărții, (v. sl. **рожденица** dela **рождити** = a se naște), zodiac; *Uspenia* (< slav. **оуспение** = Adormirea Maicii Domnului); *Praznic* (< sl. **поазникъ** dies festus = ziua numelui).

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

Semantică.

E interesant sensul pe care-l are cuvântul *gloată* în pasajul: *Şi va lua* [fata] *altulă* [barbat]; *şi cu elă bine va vie şi va face gloată mestecată* (copii de ambe sexe); sau în pasajul: *şi va fi certătoare pre bărbatŭ şi pre toată gloata* (familia) (139 r.).

Alte cuvinte cu sens diferit de cel obişnuit azi sânt: *greaţă* = turburare 139 v., 140 v.; *limbă* = neam, popor 139 r.

Ca expresii sânt de notat: *îmblător în cale* (= călător) 137 r.; *băutorĭu la vin* (beţiv) 140 r.

Concluzii.

Particularităţile de limbă, indicate mai sus, nu se deosebesc în genere de cele pe care le-am găsit în textele studiate până acum din Codex Neagoeanus: *Alexandria* şi *Albinuşa*. Ca şi graiul din celelalte două texte, şi limba din textul „Rujdeniţei" nu ne înfăţişează un caracter unitar. Astfel alături de *oa* păstrat *(toată)*, găsim *oa* > *o (nopte)*; alături de *ea* final redus la *e (ace)*, găsim pe *ea* păstrat *(întraceea)*; alături de *n* înainte de *i* păstrat *(curinoşi)*, găsim pe *n* în aceeaşi situaţie căzut *(întâiu)*; alături de *ani*, *ai*: alături de *judecată*, *giudecată* etc.

Cu toate obiecţiunile ce se opun şi pe care le consider *în parte* îndreptăţite, totuşi, ţinând seamă de faptul că textul este, după cum am spus mai sus, o copie şi încă o copie îndepărtată de original, înclin a vedea în aceste divergenţe fonetice, două straturi de limbă din 2 regiuni dialectale: una din care venea textul, alta în care se afla copistul. Particularităţile de limbă din notele copistului (în deosebi labialele păstrate: *j* şi *z* intacte, *n* înainte de *i* păstrat; *ea* final > *e*; *e* aton protonic > *i*) ne îndreptăţesc a căuta satul copistului, precum am arătat în două lucrări anterioare[1], în Sud-vestul Ardealului, fiindcă în Transilvania sânt 6 sate cu numele *Sâmpetru*. Consideraţiuni de ordin istoric-cultural[2], m'au îndemnat a-l identi-

[1] *Alexandria în literatura românească*, Noui contribuţii, Buc. 1922, p. 68—74; *Fiore di Virtù în literatura românească* (Memoriile Academiei Române Secţia literară) 1928, pp. 53—58.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

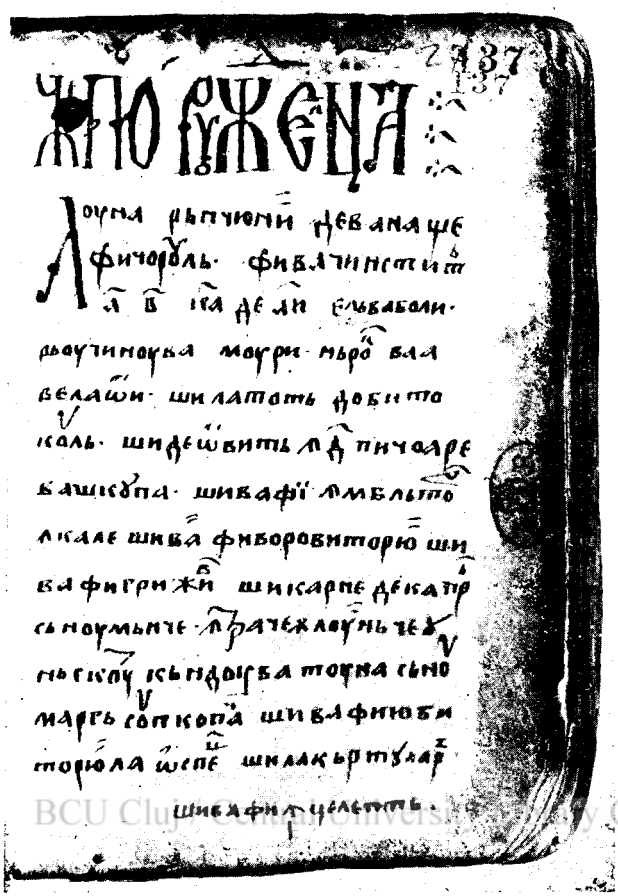
BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

fica, împreună cu d-l S. Puşcariu, cu Sâmpetru din Ţara Haţegului. Se pare că textul venea aci din altă regiune dialectală : poate din Banat sau din Nord.

Textul.

Începu[ĭu] Rujdeniţa.

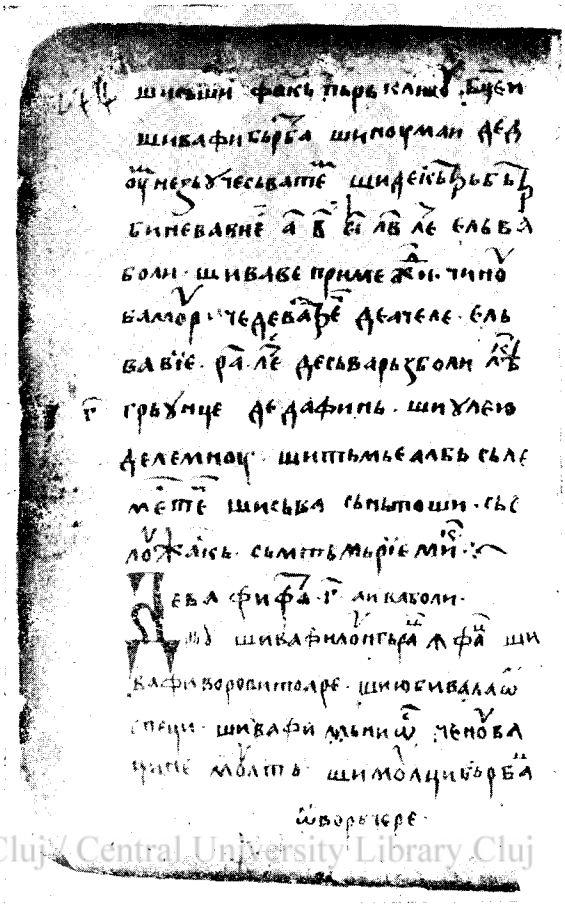
Luna Răpciuni de va naşte fiĭcorulŭ, fi-va cin- F. 137 r
stitŭ. 1. 2. 21 de ai. elŭ va boli răŭ, ci nu va muri. Năroc

va ave la oi şi la totŭ dobitoculŭ ; şi de o vită în 4 picioare va scupa. Şi va fi îmblător în cale ; şi va fi voro-

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

vitoriu ; şi va fi grijiv. Şi carne de capră să nu mânce. Intr'aceea lună ce'u născut, cându va tuna, să nu margă sup copaci. Şi va fi iubitoriu la ospeţ şi la cărtulari şi va
137 v. fi înţeleptŭ. || Şi să-şi facă părăclisul B[ogoro-di]ţei. Şi va fi bărbat şi numai de Dumnezău ce să va teme. Şi de cătră bătr[âneţe], bine va vie ; 1, 2, 15, 32 let, elŭ va boli şi v'ave primejdi, ci nu va muri ; ce de-

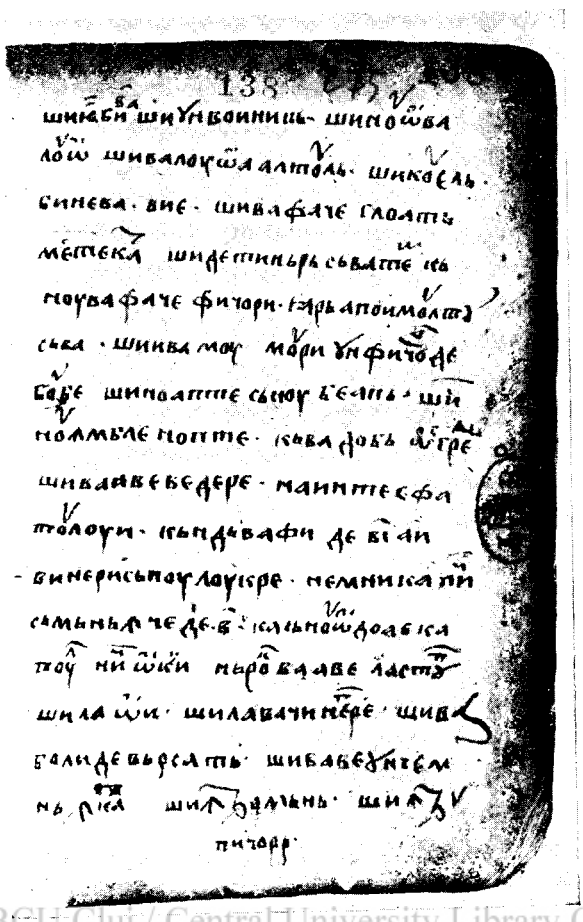

va treċ de acele, elŭ va vie 101 let. De să [va] războli : leac 3 grăunţe de dafinŭ şi uleiu de lemnu şi tămâe albă ; să le mestece şi să va sănătoşi. Să slujească Sămtă Marie-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

De va fi fată, 3 ai va boli rău. Şi va fi lungărață în față; şi va fi vorovitoare; şi iubi-va la ospeți şi va fi mânioasă, ce nu va ține multŭ. Şi mulți bărbaț[i] o vorŭ cere ‖ ; şi iubi-va şi un voinicŭ; şi nu o va luo; 138 r.
şi va luoa altulŭ; şi cu elŭ bine va vie şi va face gloată mestecată. Şi de tinără, să va teme, că nu va face fičori;

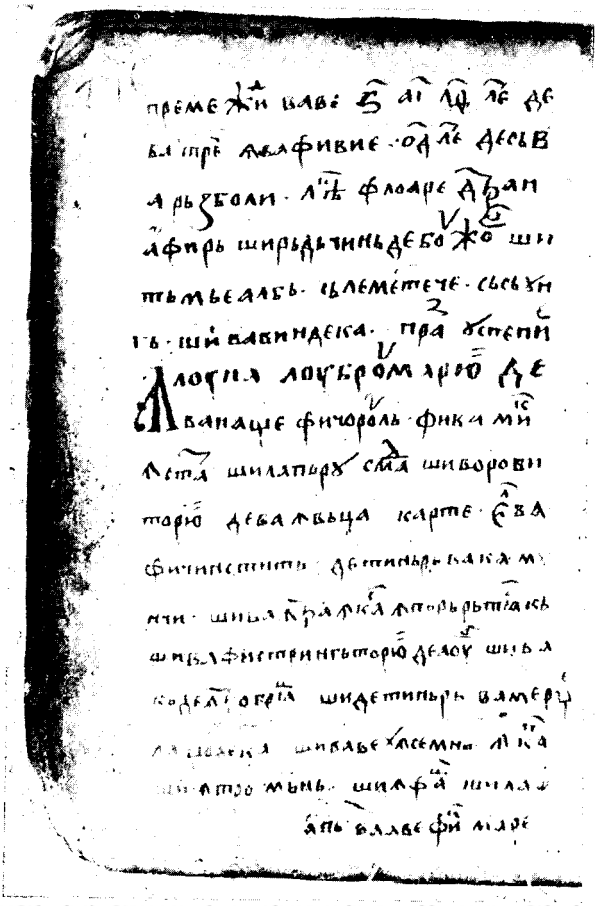

iară apoi multu să va . . . . . Şi-i va muri[1] un fičor de bube. Şi noapte să nu be apă; şi să nu îmble nopte, ca va dobă[ndi] o greță şi va ave vedere nainte sfatului. Cândŭ va fi de 12 ai, Vineri să nu lucre nemica, nič să

[1] In text: nu muri.

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

mână·l'ce de 2 ..., ca să nu o doa[r]e capul, nič ochii. Năroc va ave la stup şi la oi şi la vaci negre. Şi va boli de vărsatŭ; şi v'ave un semnŭ în cap şi într'o mână şi
138 v. întru pičorŭ. ‖ Premejdi v'ave 6 ai; 11, 38 let de va treč, ĭa va fi vie 74 let. De să va războli, leac: floare de

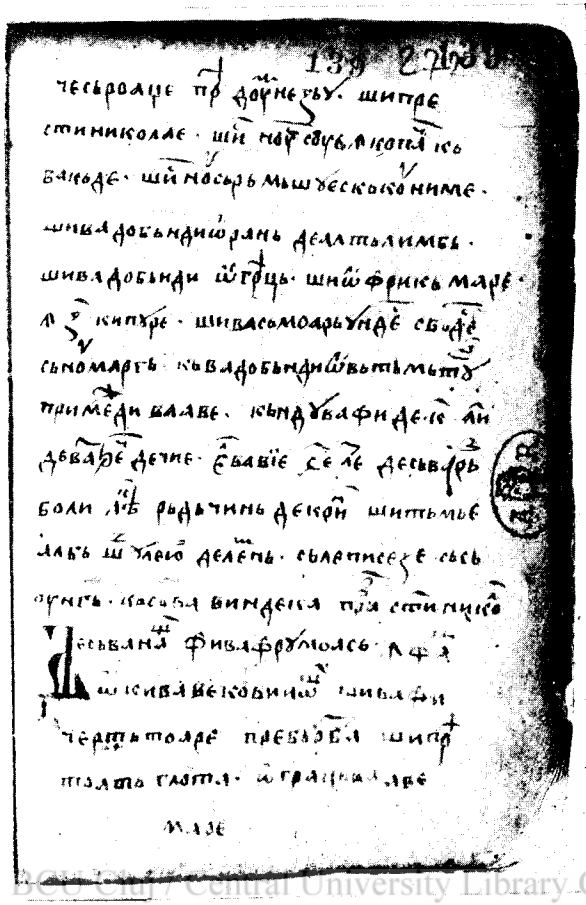
BCU Cluj / Central University Library Cluj

tran[d]afirŭ şi rădăcină de bujor şi tămâe albă; să le mestece, să să ungă şi să va vindeca. Traz[n'e]: Uspenie.

Înlunalu Brumarĭu, de va naşte fičorulŭ, fi-va mic în stat şi la păru smad şi vorovitorĭu. De va învăţa carte, el va fi cinstitŭ. De tinărŭ va ca[u] munci; şi va

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

va căde într'o griaţă ; şi de tinărŭ va merge la gĭudecată. Şi va'ave un semnŭ în cap şi într'o mână şi în faţă. Şi la o apă va ave f[r]ică mare, ‖ ce să roage pre Dumnezeu 139 r.
şi pre S[ve]ti Nicolae. Şi să nu să sue în copaĉ, că va căde şi să nu să rămăşuescă cu nime. Şi va dobândi o rană de altă limbă ; şi va dobândi o gréţă ; şi o frică mare

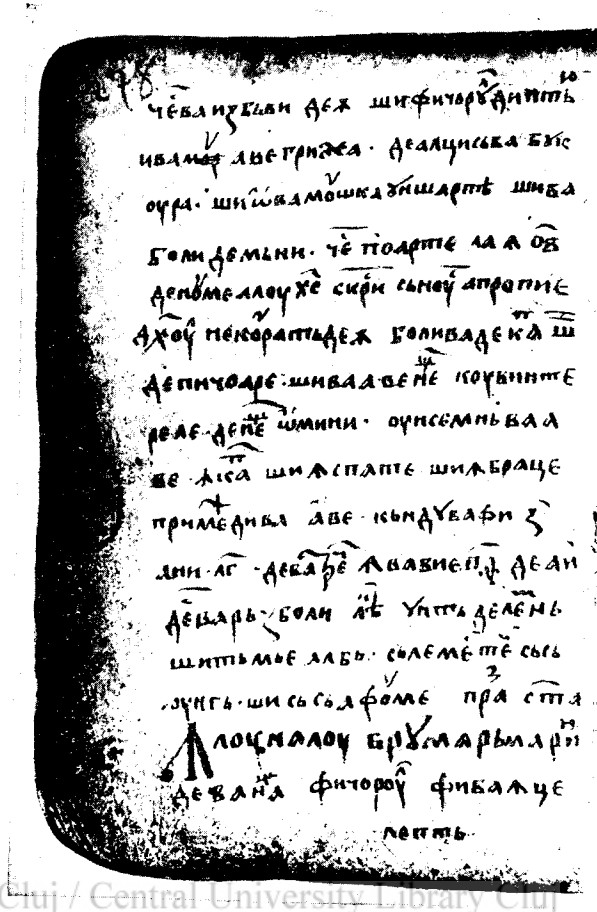

în 7 chipure ; şi va să moară. Unde-s svăde să nu margă, că va dobândi o vătămătură. Primejdi va ave, cându va fi de 20 ai ; de va trec[e] de cie, el va vie 205 let. De să va războli, leac : rădăcină de crin şi tămâe albă şi uleŭ

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

de lemnŭ ; să le piseze, să să ungă, că să va vindeca Praznic sveti Nicolae.

De să va naşte [fata] fi-va frumoasă în faţă. Ochi v'ave cuvinoşi şi va fi certătoare pre bărbat şi pre toată
139 v. glota. O graţă va ave mare, || ce să va izbăvi de ea. Şi fiĉorul dintâiu i va ave grija ; de alţi să va bucura. Şi o

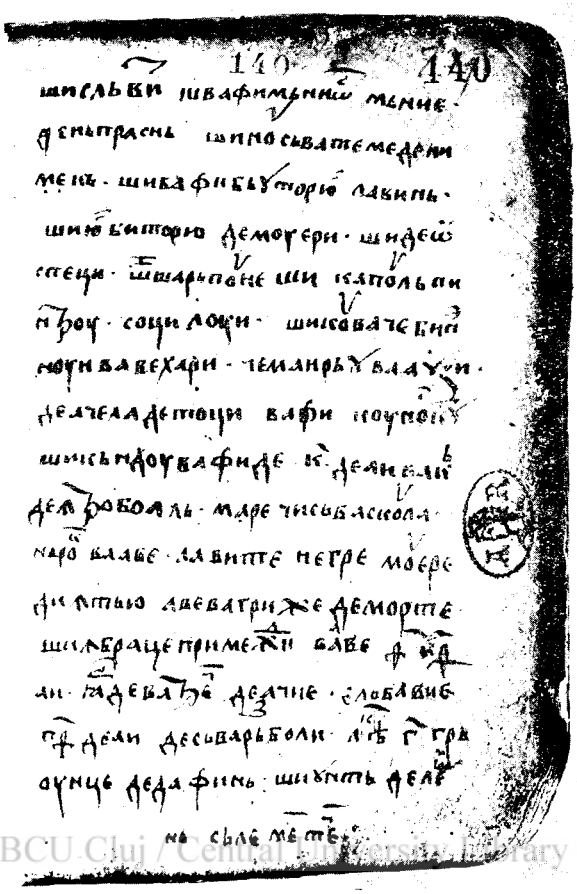
BCU Cluj / Central University Library Cluj

va muşca un şarpe şi va boli de mâni, ce să poarte la ĭa 72 de nume a lu Hristos scrise, să nu să apropie duhul necuratŭ de ea. Boli-va de cap şi de pičoare. Şi va ave neşte cuvinte rele de neşte omini. Un semnŭ va ave în cap şi în spate şi în brate. Primeidi va ave când va fi 7

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul”
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

ani: 33 de va trece, ĭa va vie 89 de ai. De să va războli, leac: untŭ de lemnŭ și tămâe albă; să le mestece, să să ungă și să să afume. Praz[nic] ⁓ Marii.

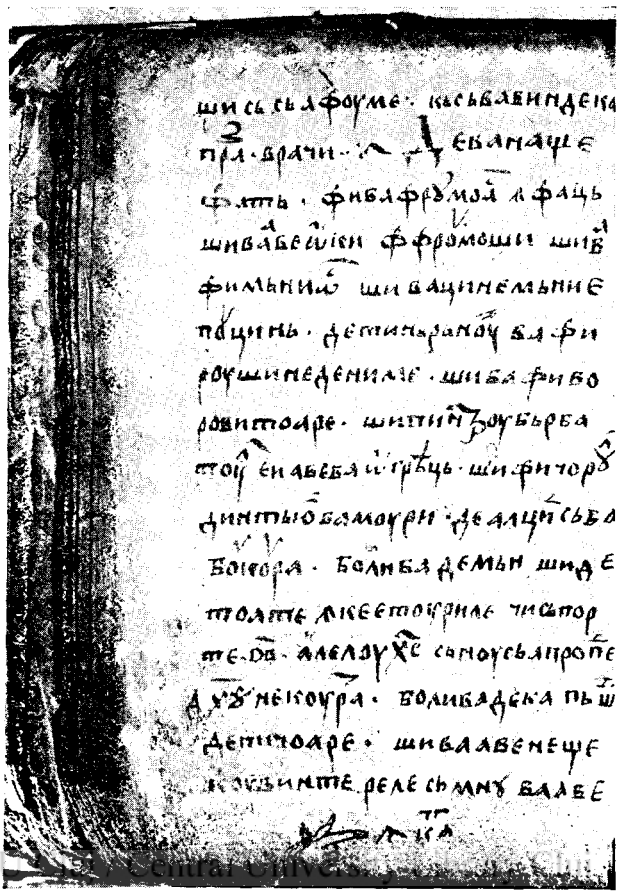
Iu luna lu Brumarĭ mari, de va naște fiĭorul, fi-va înțeleptŭ || și slăvit. Ș[i] va fi 140 r.
mânios, mânie de năprasnă și nu să va teme de

nimecă. Și va fi băutoriu la vinŭ și ĭubitoriu de mueri și de oaspeți și ș'ar pune și capulŭ pintru soți lui. Și cu. . . . va; ce bine nu-i va vehari, ce mai răŭ va

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul”
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

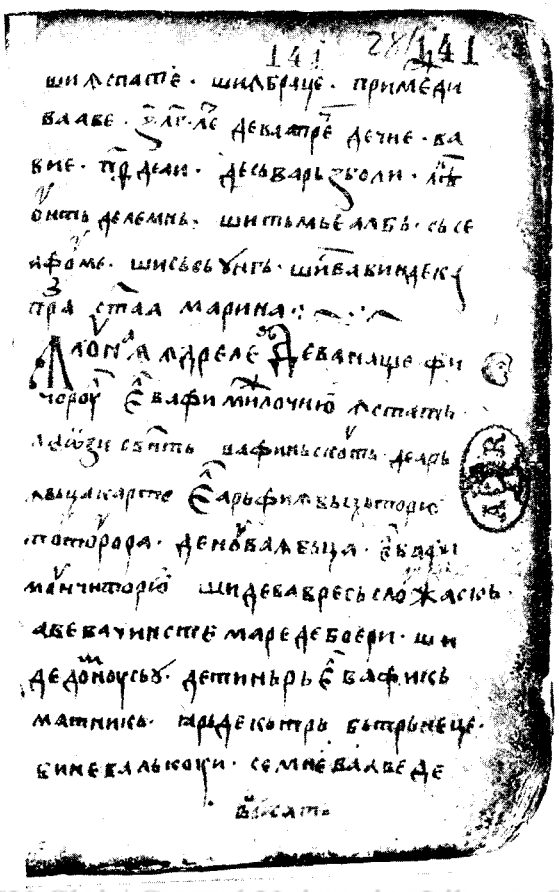
de 20 de ai, va căde într'o boală mare, ci să va scula. Năroc va ave la vite negre. Muere dintâiu ave-va grije de morte. Şi în brate. . . primejdi v'ave 9, 29 ai; ĭar de va trece de acie, elŭ va vie 89 de ai. De să va războli, leac: 3
140 v. grăunţe de dafinŭ şi untŭ de lemnŭ să le mestece ‖ şi să să afume că să va vindeca. Praz[nic] Vraci.

De va naşte fată, fi-va frumoasă în faţă; şi va ave ochi frumoşi. Şi va fi măniosă şi va ţine mânie puţină. De tinără nu-i va fi ruşine de nime; şi va fi vorovitoare; şi pintru bărbatul ei ave-va o greată. Şi fiĭomul

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul”
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

ciutàiu va muri ; de alţii să va bucura. Boli-va de mân[i] şi de toate încheeturile; ci să porte 72 ale lu Hrstos, să nu să apropie duhul necurat. Boli-va de capŭ şi de pi-oare. Şi va ave neşte cuvinte rele. Sămnu va ave în cap. ‖ Şi în spate şi în braţe. Primejdi va ave 7, 33 let ; de va 141 r.

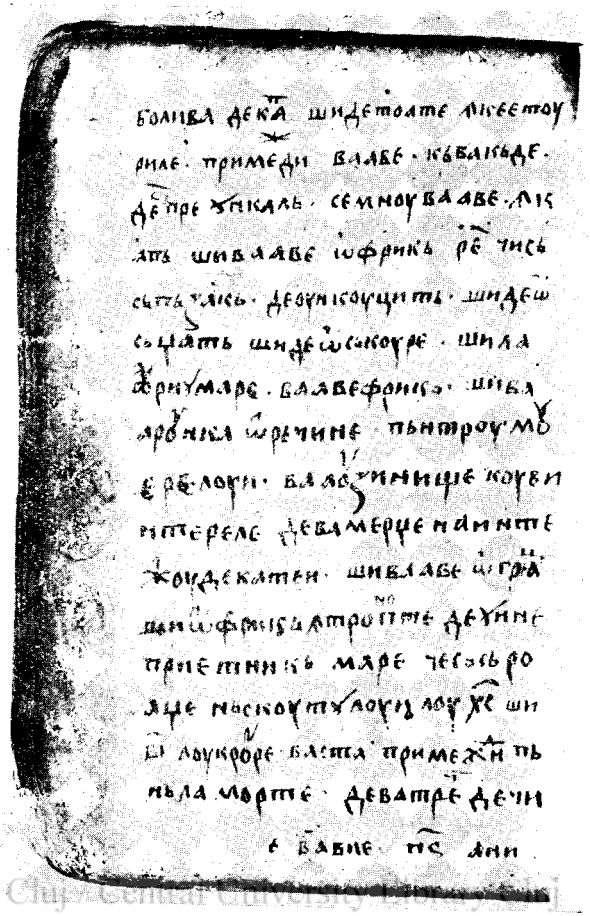
BCU Cluj / Central University Library Cluj

trece de cie, va vie 89 de ai. De să va războli, leac : untŭ de lemnŭ şi tămâe albă; să se afume şi să să ungă şi să va vindeca. Praznic **сіаа** Marina.

In luna[1] *Indrele*, de va naşte fiĉorul, el va fi mijlociĭu în statŭ; la o zi svântă va fi născutŭ. De arŭ

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul”
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

învăţa carte, el arŭ fi învăţătoriu tuturora ; de nu va învăţa, el va fi muncitoriŭ. Şi de va vre să slujască, ave-va cinste mare de boeri şi de Domnu său. De tinărŭ, el va fi cămatnicŭ ; iară de cătră bătrâneţe, bine va lăcui. Semne va ave de vărsatŭ. ‖

141 v. Boli-va de cap şi de toate încheeturile. Primejdi va ave, că va căde despre un calŭ. Semnu va ave în capŭ; şi va ave o frică re[1] ci să să păzască de un cuţitŭ şi de o săgată şi de o săcure. Şi la u riu mare, va ave frică şi

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul”
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08

va arunca orecine... Păntru muere lui, va auzi niște cuvinte rele, de va merge nainte judecatei. Și va ave o griață și o frică într'o nopte de un neprietnicŭ mare, ce să să roage Născutului lu Hristos. Și 12 lucrure... va sta primejdi până la morte. De va trece de cie, va vie 86 ani...

N. CARTOJAN.

Contribuțiuni la Bibliografia veche românească.

Din anul 1910, de când m'am ocupat cu Bibliografia veche românească prin călătoriile mele archeologice și etnografice, mi s'au dat ocaziuni dese de a găsi cărți vechi românești care nu erau trecute în Bibliografie, sau trecute dar nu cunoscute, eventual cunoscute dar necomplete.

Voiu da în cele următoare numai titlul și descrierea mai scurtă a cărților, rezervându-mi dretul pentru mai târziu să completez descrierea cu reproducerea predosloviilor epilogurilor și cu clișee.

Aceste cărți de multe ori sânt și curiozități. Astfel e un Catavasieriu tipărit în anul 1769 sub Io Alexandru Ipsilant Voevod, cu toate că domnia acestuia începe mai târziu (găsit în 1916 în jud. Muscel). La unele exemplare se schimbă frontispiciile, inițialele, sau același început la un exemplar este tipărit cu roșu, la altul cu negru. Asupra acestor amănunte voiu reveni în studiul amintit mai sus.

Triod-Penticostar, slavonește, tipărit de diaconu Coresi 1558 la Târgoviște.

Bibliografia veche românească de I. Bianu și N. Hodoș, vol. I, pag. 31 la No. 9 descrie această carte după două exemplare incomplete și anume : unul păstrat în Biblioteca Academiei Române și altul în Biblioteca publică din Petersburg și descris de Karataev în lucrarea sa *Opisanie*, pag. 188 la No. 86. Cartea, nefiind completă, lipsindu-i epilogul, nu s'a știut când s'a tipărit, de cine și unde. Hașdeu admite data de 1550, iar Karataev data de 1570. Amîbii se potrivesc când determină locul de tipărire „Țările românești". De fapt această carte s'a tipărit la Târgoviște, de diaconul Coresi, când era leatul de la facerea lumii

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BDD-A14776 © 1927-1928 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:56:08